

Borgmester Jørgen Popp Petersen

Dansk årsmøde, juni 2022

Kære alle sammen, kære venner

Mange tak for invitationen til at måtte holde en årsmøde-tale for jer i dag, det har jeg oprigtig glædet mig til.

For det første så er jeg fan af Sigurd - ja vi havde ham på besøg i mit lille sogn - nemlig Højst sogn - lige før Corona-nedlukningen i 2020. Men allermost fordi jeg faktisk rigtig mange gange selv har deltaget med underholdning, fordi jeg gennem 30 år var med i spillemandsgruppen Tante Tuttets Knævarmere.

Ja, jeg er en del af det tyske mindretal i Nordschleswig og ham, som nogen kalder for den tyske borgmester i Tønder.

Netop med Knævarmerne har jeg også haft nogle oplevelser, der rent mindretalspolitisk har givet mig stof til eftertanke.

Vi var kort tid efter jerntæppets fald på en tur i Letland. En aften spillede vi til bal i et forsamlingshus langt ude på prærien, og vi blev næsten modtaget som rockstjerner. Men på aftenen ville vi lige overraske forsamlingen med, at vi havde lært den lettiske nationalmelodi. Der blev lynhurtig meget meget stille, og en underlig stemning bredte sig. Det viste sig, at hele forsamlingen var en del af det russiske mindretal!

Siden hen er det jo blevet almen kendt, at de russiske mindretal i Østeuropa mange steder diskrimineres og behandles dårligt.

Senere var vi på en tur i USA og optrådte i danske foreninger og klubber i Washington, Boston og Florida. De følte sig danske og ville være en del af danskheden - men sproget kunne de nærmest ikke mere.

Ikke mindst derfor synes jeg også, at Bonn Københavns erklæringen både er genial og værdifuld.

Nemlig at: Bekendelsen af nationalitet og kultur er fri og må ikke af myndighederne bestrides eller efterprøves!!

I de senere år har enkelte danske politikere sågar anfægtet brugen af sprog hos jer sydslesvigere.

Det var faktisk en kæmpe succes, da vi med udgangspunkt i vores grænseland tog initiativ til Minority safe-pack og fik samlet 1 million underskrifter, så sagen kunne komme på dagsordenen i Bruxelles.

Mindretalsspørgsmål er et optagelseskriterie ved optagelse i EU, men efter en optagelse er det intet tema længere.

Jeg mener, at mindretalspolitik er lig med fredspolitik, og jeg tror bestemt, at mindretalsspørgsmål også er en medvirkende årsag til katastrofen i Ukraine i denne tid.

Verden er selvfølgelig ikke sort eller hvid, netop derfor må blandt andet rigtig mange af de Rusland deutschen i Tyskland stå i et frygtelig dilemma. Hvilken version af virkeligheden skal man tro på? Den der bliver fortalt fra Rusland, eller den der fortælles i Tyskland?

Vores grænseland gennemlever dog en yderst positiv udvikling for tiden. Måske har opmærksomheden omkring 100-året for genforeningen (som man i Danmark siger) været en øjenåbner for nogen.

Flere har måske tænkt over, hvad vores DNA i grænselandet er, og at fjendebilleder ikke er relevante længere.

Fakta er i hvert tilfælde, at SSW har haft voldsom succes både ved Bundestags-, og Landtags valgene.

Hjertelig tillykke med de flotte resultater, det har været dejligt at følge, og resultaterne har fået stor opmærksomhed i danske medier.

Ja, resultatet af kommunalvalget i Tønder ville med sikkerhed også have været utænkelig for få år siden. Forsøg i valgkampen på at problematisere Slesvigsk Parti som en afgørende faktor, blev ikke anerkendt af vælgerne.

Jeg føler i disse år, at SP og SSW i højere grad har en fælles dagsorden, hvilket jo historisk ingenlunde har været tilfældet - ja oprindeligt tværtimod.

Vi arbejder i et dynamisk grænseland, hvor mindretallene hverken går med skyklapper eller lever i en kultur, der er præget af beton.

Efter min mening giver det plads til udvikling og at vores alles fremtid, nemlig ungdommen, tager ansvar og sætter dagsordenen.

Vi oplever jo ofte, at der tages beslutninger i København eller Berlin, der har store konsekvenser for vores dagligdag. Her tænker jeg helt specielt på den i gåseøjne midlertidige grænsekontrol, der i en del måneder af 2020 endda var suppleret med betonklodser.

Specielt dette forhold at Schengen ikke respekteres, er et problem for dagligdagen og udviklingen i grænselandet.

Det kunne være interessant, om vi på en eller anden måde kunne få høringsret for spørgsmål, der vedrører udviklingen i region Sønderjylland /Schlesvig.

Ud over den politiske succes for mindretallene det seneste år, så vil jeg gerne fremhæve 3 highlights, som jeg har haft med at gøre.

I oktober 2021 fejrede det tyske mindretal i Tønder kommune sammen med det Danske mindretal fra Amt Südtondern - en lidt forsinket 2020 genforeningsfest. Eller rettere så fejrede mindretallene 100 års fødselsdag samt den fredeligere udvikling i grænselandet.

En dejlig dag på torvet og i gågaden i Tønder med masser af gæster.

I december måned havde filmen "Æ kro ve æ Vidå" premiere - en grænselandskrimi hvor alle de 5 sprog bliver brugt. Historien foregår i den fiktive kro, som angiveligt slet ikke deltog i folkeafstemningen i 1920. Rollerne spilles hovedsageligt af amatørskuespillere fra grænselandet. Filmen har stor succes og kommer langt omkring.

Senest blev der holdt Lite International i Schweizerhalle. Melodigrandprix for 13 forskellige mindretalssprog. Der var mindretal fra bla. Finland, Tyrol, Korsika, Friesland og selvfølgelig Schlesvig.

Der manglede kun 1 point i at det danske bidrag fra Sydschlesvig havde vundet, nemlig gruppen Daughters fra Flensborg med Sangen "Hudsult".

Jeg tror på, at også sådanne events er med til styrke mindretallenes position i folks bevidsthed, i grænselandet i sin helhed - men ikke mindst og måske allervigtigst for ungdommen.

Identitet er et meget væsentlig spørgsmål, og man kan ikke tvinge eller sætte nogen ned i et sindelag/kultur.

Som borgmester i Tønder kommune skylder jeg jer også en kort status fra vores kommune helt generelt.

Modsat en årelang udvikling så oplever vi siden Corona en øget interesse for tilflytning - ikke mindst fra overalt i Tyskland. Erkendelsen af at mange arbejdspladser kan betjenes digitalt på afstand, fornuftige boligpriser, attraktive institutioner samt værdien i at skifte asfalt og beton ud med natur og højt til himlen, er blevet vores styrke.

Industrielt er Tønder og Bredebro hovedsæde for Ecco sko koncernen, og der findes en meget succesfuld aluminiums-industri, der er en vigtig underleverandør til bil-industrien i Tyskland inkl til nye E biler.

Tønder marsk initiativet - TMI - er et kæmpe renoveringsprojekt for Højer samt dele af det oprindelige Tønder. Realdania, A P Møller fonden, Nordea fonden, Tønder kommune mfl. investerer omkring 300 mill kr i byfornyelse - eller rettere restaurering i respekt for kulturarven.

Turismen udvikler sig meget positivt. I løbet af i år og næste år åbner der en datamatiker-, en turismekoordinator-, samt en socialpædagog uddannelse. Forhåbentlig vil dette også have interesse blandt unge fra Nordfriesland, lige som der i dag pendler eller bor en hel del unge fra det danske mindretal i Tønder for at besøge gymnasierne.

Der arbejdes fortsat konkret på at kunne realisere et formidlingscenter om og på den oprindelige Zeppelin-base i udkanten af Tønder. Og der er private, der arbejder på at etablere et Wegner museum om den verdenskendte møbelarkitekt Hans J Wegner, der kom fra Tønder.

Vi ser frem til besøg af H M Dronningen lørdag den 6 august - et stort besøg stadig også i anledning af 2020. Det vil være første gang i historien, at Kongeskibet vil anløbe Havneby, garderhusarerne vil være i Tønder, og der vil også være karettur med majestæten i byen.

I slutningen af august ser vi ligeledes frem til, at Tønder Festivalen endelig kan gennemføres igen. Så I skal være hjertelig velkommen.

Jeg mener at kunne observere, at der heldigvis er flere, der ser grænselandet som mere end grænsekiosker og ferie på Rømø.

En sådan udvikling vil jeg gerne være en del af.

Modtag de bedste hilsner fra Tønder Kommune.

Jeg vil gerne ønske jer alle et fortsat godt årsmøde og held og lykke med arbejdet i jeres foreninger.

Tak for opmærksomheden.